

Situasjonen i psykisk helseområdet

An-Magritt Aanonsen

President Norsk Psykologforening

Den 11. april redegjorde helse- og omsorgsminister Ansgar Gabrielsen i Stortinget om situasjonen i psykisk helseområdet. Han gir en oversiktlig gjennomgang av situasjonen i opptrappingsplanen for psykisk helse. Hovedbudskapet er at det ser ut som de kvantitative målene i opptrappingsplanen vil bli nådd. Men han er skeptisk til om de kvalitative endringene blir som ønsket; den faglige utviklingen, organiseringen, ledelsen og fagligheten i feltet som helhet, henger etter. Dette er synspunkter Psykologforeningen deler.

Helseministeren understreker at kommunene er særlig viktige i det psykiske helsearbeidet. Dette er vi enige i; det er i kommunene folk lever sine liv og det er meningen at det skal gjelde for alle, uansett funksjon eller lidelse. Kvaliteten på de kommunale tjenestene er avhengig av at tjenesten har tilgang på høy kompetanse innen psykisk helse for å tilrettelegge tilbud, gi veiledning, konsultasjon og behandling. Det er nødvendig å arbeide mer med forebygging og tidlig intervensjon både overfor voksne og barn.

For å øke rekruttering til kommunale psykologstillinger er det nødvendig å se både på lønnsnivå og arbeidsvilkår for øvrig. Psykologforeningens vurdering er at det om ti år bør være minst 2000 psykologer i kommunale tjenester. I dag er det om lag 450! Økt statlig stimulering i form av trygderefusjon for behandling, lønnstilskudd og muligheter for faglig utvikling, er nødvendige virkemidler for å oppnå dette. Sosial- og helsedepartementet har både i statsbudsjett og andre skriv planlagt å utrede psykologrollen i kommunene, men foreløpig har lite skjedd. Vi vil i slutten av april sende direktoratet et notat om mulige veier å gå.

Helseministeren går langt i å gi helseforetakene beskjed om å prioritere psykisk helse og rus. Han understreker at veksten innen disse områdene ikke skal sakke akterut i forhold til somatikken, noe som faktisk har vært tilfelle gjennom hele opptrappingsplanens periode så langt. Det er et sterkt og viktig signal. Vi er likevel bekymret for utviklingen på rusfeltet og ikke minst når det gjelder personer med såkalt dobbeltdiagnose. Her er det langt frem både i kommunene og spesialisthelsetjenesten når det gjelder gode nok behandlingsmetoder og oppfølging.

Helseministeren nevner også noen gode eksempler på en positiv utvikling. Et godt eksempel er i Vestfold der Helse Sør har et eget helseforetak for psykisk helsevern. De har snudd en krisesituasjon med overbelastede og mangelfullt bemannede akuttavdelinger til godt utbygde DPSer, ambulante team og akuttavdeling som har 70–80 % belegg. Samtidig er det god tilgang på kvalifisert fagpersonell på alle nivåer. Det kan være mange grunner til denne utviklingen, men det er viktig å merke seg at det ikke har vært noe gammelt psykiatrisk sykehus i området, og at det ble ansatt en psykolog som fagsjef for psykisk helsevern i dette foretaket.